

KULTUUR

"Õhtuleht", 22. II '94

Parematel hetkedel on ooper suurepärase kunstiteos

ITA SERMAN

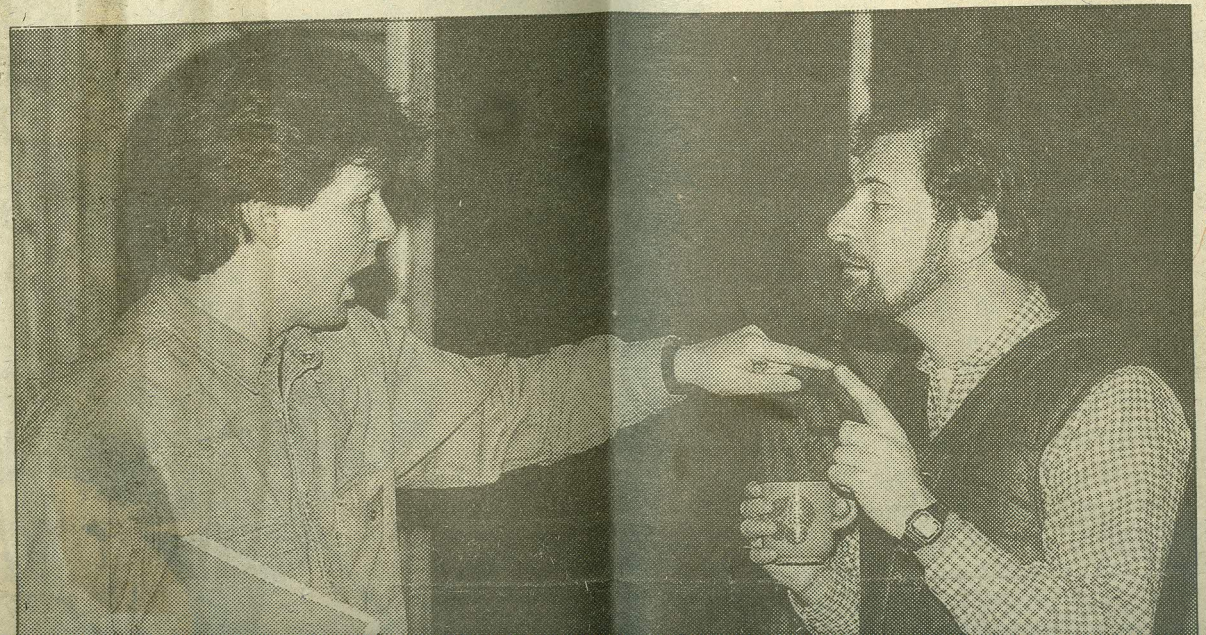
Homme esietendub Estonia Teatris Rossini ooper *Sevilla habemeajaja*. Ooperi on lavastanud Georg Malvius. Rootsist on talle abiks olnud veel neli inimest: dekoratsioonid on Lars-Erik Lindeniilt, kostüümid Mathias Clasonilt, jumestus ja parukad Robin Karlssonilt, valgus Mats Lybergilt.

Georg Malvius rõhutas: suurema seltskonnaga ei olda siin selleks, et õpetada, kuidas ooperit teha. Küll aga õnnestub ehk näidata, kuidas ühe meeskonna liikmed üksteist täiendavad. Samasuguses koosseisus on töötatud ka varem, ja sellest on kujunenud sarnane mõtteviis

vastusest tunda. Pärast rohkete tunnustust võitnud *Viiuldajat katusel* oligi taastulek Eestisse Georg Malviuse sõnul omamoodi väljakutse.

Kahe lavastuse vahele jäänud aeg on Festis olnud muutuste aeg. Kõik see, mis toimub ühiskonnas, kajastub ka miniühiskonnas ehk teatris. Uus süsteem eeldab Georg Malviuse arvates eelkõige vastutust ja koostöö tunnetamise vajadust. Aga need ei tule üleöö. Siiski on Estonia Teatril olemas eeldused teha head kunsti.

Sevilla habemeajaja seekordne lavastus peaks Georg Malviuse lootust mööda tulema pisut erinev meil seni nähtutest. Seda enam, et ka rõhuasetus on teine. See on etendus, kus iga vaataja

laadada, kuidas ühe meeskonna liikmed üksteist täiendavad. Samasuguses koosseisus on töötatud ka varem, ja sellest on kujunenud sarnane mõtteviis ning kunstiline tase. Üksteise loominguks suhtutakse kui kunsti, ja see peaks olema ka la-

lootust mööda tulema pisut erinev meil seni nähtutest. Seda enam, et ka rõhuasetus on teine. See on etendus, kus iga vaataja võib ära tunda nii ennast kui ka oma tuttavaid. See on lugu, kus, laval tegutsevad ka eesel, kaana-

rilinnud, kanad, kukk ja koer. Ja kus tuleb ette nii naljakaid juhtumisi kui omamoodi elutraagikatki.

Muidugi lisab omanäolisust külaliskunstnike töö. Mille kohta Mathias Clason ütles, et Eesti kunstitegemise võimalused tegid teda esialgu pisut nõutuks. Olulisem oli siiski see, et siinsed kostümeerijad püüdsid igati tabada tema ideed, ja tulemus on niisugune, et Mathias Clason tuleks hea meelega veel Eestisse tagasigi.

Siinkohal olgu vahemärkusena öeldud, et koostööprojekti toetas suuresti Rootsi Instituut. Tema abita olnuks lavastuse valmimine Georg Malviuse hinnangul võimatu.

Sevilla habemeajaja trupp on oma olemuselt aja märgile vastavalt mitmekesine. Rootsi lavastusbrigadile lisaks on Figaro osas Taimo Toomast, kelle nimi praegu seostub eelkõige Saksamaaga, Almavivat laulab Tomi Kuusisto Soomest, külaline on ka Bartolo – Tais-to Noor Vanemuisest.

Huvitavust lisab seegi, et mitu lauljat on samas ooperis juba varem kaasa teinud. Mitmekesisem on mõistagi Taimo Toomasti kogemus. Kõigepealt on ta seda ooperit tei-

nud Viini Riigiooperi ooperistuudios õppides itaalia keeles, seejärel Saksamaal saksa keeles ja nüüd on siis järg Eestimaa ning eesti keele käes. Taimo Toomast on viimasel ajal töötanud väga erinevate lavastajatega, siiski asetask ta Georg Malviuse selles loetelus esikohale.

Leili Tamme (Berta), kes on tuntud kirgliku Rossini-austajana, kahetses kogu hingest, et Georg Malvius ei võtnud sedakorda oma lavastusse metsosoprani varianti. Aga sellele vaatamata oli see õpetlik aeg. Huvitav oli oma suhteliselt väiksema osa kõrvalt jälgida Georg Malviuse tööstiili. Seda iseloomustab eelkõige äärmine täpsus, ülilm konkreetus. See nõuab oskust ennast jälgida ja oma võimeid tunnetada.

Kindlat režiid ja kindlaid mängupunkte partnerite vahel nimetas Georg Malviuse puhul oluliseks ka tema assistent Tiit Tralla. Seda hinnatavam on oskus läheneda samal ajal igale näitlejale individuaalselt. Ja inimesed avanevadki hoopis uuest küljest. Näiteks on *Sevilla habemeajajaski* kolm Rosinat ja kolm Figarot, ja igapäev neist teistest erinev.

Georg Malviusele on iseloomulik see, et ta mõnda aega

näitlejat kannatlikult jälgib, ja teab seejärel täpselt, mismoodi peab karakter just selle laulja puhul avanema. Ja ta oskab oma seisukohta ka põhjendada. Tiit Tralla sõnul esineb seda omadust lavastajatel väga harva. See eeldab tugevat kontseptsiooni, mis omakorda võimaldab truppi koondada.

Niimoodi töötab vaid tõeline **professionaal**. Metoodikas, fantaasias, tehnikas. Õnnelikud on need inimesed, kel õnnestub temaga koos töötada.

Georg Malvius omalt poolt arvas, et viimastel nädalatel on inimesed tublisti tööd teinud ja on hetkel ehk pisut väsinudki. Aga tulemuseks peaks tema lootust mööda olema kunstiliselt huvitav etendus.

Oma parematel hetkedel on ooper suurepärase kunstiteos. Tavaliselt oskab seda nautida vaid väike osa inimesi. Tahaksin väga, et "Sevilla habemeajajat" tuleksid vaatama ka need, kes varem pole ooperis käinud. Olgu see nendele elu esimene ooper. Ja ma usun, et neil ei tule pettuda.

Homme õhtul on Estonia Teatris *Sevilla habemeajaja* esietendus.

Harri Rospu fotod